

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: თურქოლოგია / Turkish Studies

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრი / Bachelor of Arts in Turkish Studies

სწავლების ენა: ქართული

პროგრამის კოორდინატორი: პროფესორი მარიკა ჯიქია

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

პროგრამის მიზანი:

თურქეთისა და თურქული ენის წარსულისა და თანამედროვე მდგომარეობის კვლევა მრავალმხრივ საინტერესოა დღევანდელ პირობებში როგორც გეოპოლიტიკური, ისე კულტურულ-ისტორიული და ლინგვისტურ-ეთნოგრაფიული თვალსაზრისით. ეს ინტერესი განსაკუთრებულია ქართველურ სამყაროში, რომელსაც მრავალსაუკუნოვანი პოლიტიკური და ენობრივ-კულტურული ურთიერთობა ჰქონდა თანამედროვე თურქეთის ტერიტორიაზე ისტორიულად და ახლა მცხოვრებ ხალხებთან. სწორედ ეს განაპირობებს თურქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის მიზანს: დამწყებ თურქოლოგს მისცეს საბაზისო ცოდნა თურქეთის ისტორიის, თურქული ენობრივი სისტემებისა და ლიტერატურის ისტორიაში; აზიაროს იგი ქართული თურქოლოგიური სკოლის ძირითად მიღწევებს და მოამზადოს ამ სახელოვანი ტრადიციების გასაგრძელებლად. პროგრამა მიზნად ისახავს, მიეცეს სტუდენტს თანამიმდევრული, სისტემური ცოდნა როგორც ძირითად საუნივერსიტეტო, ასევე თურქოლოგიის ზოგადთეორიულსა თუ პრაქტიკულ დისციპლინებში იმ მოცულობით, რაც აუცილებელია ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრის კვალიფიკაციის მისაღებად და მაგისტრატურაში სწავლის გასაგრძელებლად.

სწავლის შედეგები:

ცოდნა და გაცნობიერება:

- აღმოსავლეთმცოდნეობის, როგორც კომპლექსური მეცნიერების ძირითადი მიმართულებებისა და დარგების შესახებ საბაზისო ცოდნა; წარმოდგენა ზოგადად თურქოლოგიასა და თურქოლოგიური სკოლის ტრადიციებზე საქართველოში, ასევე თურქოლოგიის განვითარების მნიშვნელობაზე ქართველოლოგიისა და ქართული კულტურის ისტორიის კვლევისთვის.
- თურქულ ენათა სტრუქტურაში (ფონეტიკა-ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი), აგრეთვე ლექსიკოლოგიის ზოგად მახასიათებლებში გარკვევა, საერთო ნიშნების ცოდნა. ლინგვისტური კომპარატივისტიკის ამოსავალი დებულებების ცოდნა და მისი პრაქტიკაში გამოყენება დაწყებით უნარების დონეზე.
- თურქულ ენათა ფონოლოგიური, მორფოლოგიური და სინტაქსური სისტემების პრაქტიკული ფლობა; თურქული ენის საბაზისო ლექსიკური მარაგის შეძენა; კითხვის, თარგმნის, აზრის გამოხატვის და მსჯელობის უნარი. ელემენტარული ლინგვისტური ანალიზის ჩვევების გამომუშავება.
- თურქული ლიტერატურის ისტორიის ზოგადი კურსის ათვისება თანამედროვე თურქული ლიტერატურის ჩათვლით. თურქული ლიტერატურის ზოგად მახასიათებლებსა და თავისებურებებში გარკვევა; თურქული ლიტერატურული

ნიმუშების ორიგინალში კითხვა-თარგმნისა და მათ ენობრივ სირთულეებში გარკვევის უნარ-ჩვევების გამომუშავება.

- თარგმანის თეორიის ზოგად პრინციპებზე წარმოდგენა. თურქულიდან ქართულად და ქართულიდან თურქულად წერილობითი და ზეპირი თარგმანის სპეციფიკაში გარკვევა, სხვადასხვა სფეროში სათარჯიმნო პრაქტიკისთვის მომზადება.
- თურქულ-ქართველური ენობრივი სამყაროს კონტაქტების ძირითად ასპექტთა (პოლიტიკური ფონი, კულტურული ურთიერთგაცვლა, ენობრივი ნასესხობანი და სხვ.) გაცნობა.
- ენათა ინტერფერენციის პრობლემებზე და ლექსიკური სესხების პროცესებზე ზოგადი წარმოდგენა; ქართულში თურქიზმების დამკვიდრების შესახებ ძირითადი ინფორმაცია; ქართულში თურქული ლექსიკური ნასესხობების ფონეტიკური და სემანტიკური ტრანსფორმაციების შესახებ საბაზისო ცოდნა, მათი თვისებრივი მაჩვენებლების გამოყოფა. ეტიმოლოგიური კვლევის მეთოდებზე ზოგადი წარმოდგენა.
- ლიტერატურული კონტაქტების გენეზისისა და განვითარების ზოგადი ისტორიის საბაზისო ცოდნა. თურქულ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობების შესახებ წარმოდგენის შექმნა.
- თურქეთის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა; თურქული ისტორიოგრაფიის საბაზისო ცოდნა; თურქეთის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობის გაცნობიერება; თანამედროვე აღმოსავლეთში მიმდინარე სოციალ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ პროცესებზე წარმოდგენა.
- ისლამის როგორც რელიგიის და სოციალური ინსტიტუტის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა. ისლამში რელიგიურ ვალდებულებებისა და თეოლოგიური დოქტრინების, შუა საუკუნეების და თანამედროვე ისლამის ისტორიის საბაზისო ცოდნა.
- საქართველო-თურქეთის ურთიერთობანი ისტორიულად და დღეს; საქართველოს შესახებ ისლამური და თურქული წყაროების (ისტორიული, გეოგრაფიული ხასიათის) გაცნობა.

პრაქტიკული უნარები

- თურქული ენის პრაქტიკული გამოყენება მთელი რიგი წერილობითი კორესპოდენციისა და ზეპირმეტყველების მიზნებისათვის, საუბრის წარმართვის უნარ-ჩვევები.
- თურქულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუქციის უნარი.
- სათარჯიმნო ბიუროების ტიპური დოკუმენტაციის და საქმიანი ქაღალდების თურქულიდან ქართულად და პირუკუ თარგმნის უნარი; სათარჯიმნო პრაქტიკის უნარ-ჩვევები.

ტრანსფერული უნარები

- კოგნიტური და მეთოდოლოგიური უნარები: სინთეზი და ანალიზი
- დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარების პირობებში ინფორმაციის ეფექტურად მოპოვების უნარი როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებით, ასევე ამ ინფორმაციის დამუშავება და სინთეზი ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.
- სოციალური უნარები:
 - ჯგუფური მუშაობის, დისკუსიაში მონაწილეობის, პროფესიული კამათის უნარ-ჩვევები. ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკა.
 - სისტემური უნარები
 - არგუმენტირების, კრიტიკული შეფასების, სათანადო წერილობითი დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი; სამუშაო დროის დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი. პრობლემის სინქრონიაში და დიაქრონიაში ხედვის უნარი; სიტუაციაში ადაპტირების და დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი.
- საკომუნიკაციო უნარები
 - დისკუსიაში მონაწილეობა; სემინარებზე და სარეფერატოდ მიცემული მასალის ლოგიკურად აწყობა, ჩამოყალიბება და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემა.

დასაქმების სფეროები:

თურქოლოგი ბაკალავრი მომზადებულია სხვადასხვა ტიპის სახელმწიფო დაწესებულებებში, გამომცემლობებში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სისტემებში, ბიბლიოთეკებში, არქივებსა და მუზეუმებში, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში ყველა იმ თანამდებობაზე სამუშაოდ, რომელიც გათვალისწინებული იქნება თურქოლოგიაში ბაკალავრის ხარისხის მქონე სპეციალისტათვის.

სწავლის გაგრძელების საშუალება:

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრის ხარისხის მქონე ადმოსავლეთმცოდნე თურქოლოგს უფლება ეძლევა, სწავლა გააგრძელოს მაგისტრატურაში.

ძირითადი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა: მეორე სემესტრი

პროგრამის მოცულობა: რვა სემესტრი – 240 კრედიტი: 1) ძირითადი პროგრამა – 120 კრედიტი; 2) დამატებითი პროგრამა – 60 კრედიტი; 3) საფაკულტეტო საგნები – 50 კრედიტი;

შეფასების ზოგადი წესი: სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. გთავაზობთ ზოგად ჩარჩოს:

91 -100	ფრიადი, A
81-90	ძალიან კარგი, B
71-80	კარგი, C
61-70	დამაკმაყოფილებელი, D
51-60	საკმარისი, E
41-50	ვერ ჩააბარა, FX
0-40	ჩაიჭრა, F

პროგრამის განხორციელების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა: თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის თურქოლოგიის მიმართულებას აქვს ისეთი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, რომელიც საშუალებას იძლევა სტუდენტებმა განივითარონ სწავლისა და ელემენტარული სამეცნიერო კვლევებისათვის საჭირო მულტიმედიური საშუალებების გამოყენების უნარი.

დამატებითი (minor) პროგრამა

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: თურქოლოგია

სწავლების ენა: ქართული

პროგრამის კოორდინატორები: პროფესორი მარიკა ჯიქია

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

პროგრამის მიზანი:

პროგრამის მიზანია, დამატებითი კომპეტენციები მიანიჭოს ბაკალავრს აღმოსავლეთმცოდნეობის, კერძოდ, თურქოლოგიის დარგში, მისცეს მას თურქული ენის საბაზო ცოდნა, შეასწავლოს თურქეთის ისტორია, დღევანდელი მდგომარეობა, კულტურა და რელიგია, წარმოდგენა შეუქმნას ქართულ-თურქულ ისტორიულ, ენობრივ, ლიტერატურულ და კულტურულ ურთიერთობებზე.

სწავლის შედეგები:

ცოდნა და გაცნობიერება:

- აღმოსავლეთმცოდნეობის მიმართულელებისა და დარგების შესახებ საბაზისო ცოდნა; წარმოდგენა ზოგადად თურქოლოგიასა და თურქოლოგიური სკოლის ტრადიციებზე საქართველოში.
- თურქული ენის სისტემის პრაქტიკული ფლობა; კითხვის, თარგმნის, აზრის გამოხატვის და მსჯელობის უნარი.
- თურქული ლიტერატურის ისტორიის ზოგადი კურსის ათვისება. თურქული ლიტერატურის ზოგად მახასიათებლებსა და თავისებურებებში გარკვევა.
- თურქულიდან ქართულად და ქართულიდან თურქულად წერილობითი და ზეპირი თარგმანის სპეციფიკაში გარკვევა, სხვადასხვა სფეროში სათარჯიმნო პრაქტიკისთვის მომზადება.
- ქართულში თურქიზმების დამკვიდრების შესახებ ძირითადი ინფორმაცია; ქართულში თურქული ლექსიკური ნასესხობების შესახებ საბაზისო ცოდნა.
- თურქეთის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა; თურქეთის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობის გაცნობიერება; თანამედროვე აღმოსავლეთში მიმდინარე სოციალ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ პროცესებზე წარმოდგენა.
- ისლამის ისტორიის ზოგადი კურსის შესწავლა.
- საქართველო-თურქეთის ურთიერთობანი ისტორიულად და დღეს.

პრაქტიკული უნარები

- თურქული ენის პრაქტიკული გამოყენება მთელი რიგი წერილობითი კორესპოდენციისა და ზეპირმეტყველების მიზნებისათვის, საუბრის წარმართვის უნარ-ჩვევები.
- თურქულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუქციის უნარი.
- სათარჯიმნო ბიუროების ტიპური დოკუმენტაციის და საქმიანი ქაღალდების თურქულიდან ქართულად და პირუკუ თარგმნის უნარი; სათარჯიმნო პრაქტიკის უნარ-ჩვევები.

ტრანსფერული უნარები

- კოგნიტური და მეთოდოლოგიური უნარები: სინთეზი და ანალიზი
- დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარების პირობებში ინფორმაციის ეფექტურად მოპოვების უნარი როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებით, ასევე ამ ინფორმაციის დამუშავება და სინთეზი ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.
- სოციალური უნარები:
 - ჯგუფური მუშაობის, დისკუსიაში მონაწილეობის, პროფესიული კამათის უნარ-ჩვევები. ინტერპერსონალური ურთიერთობების ეთიკა.
- სისტემური უნარები
 - არგუმენტირების, კრიტიკული შეფასების, სათანადო წერილობითი დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი; სამუშაო დროის დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი. პრობლემის სინქრონიაში და დიაქრონიაში ხედვის უნარი; სიტუაციაში ადაპტირების და დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი.
- საკომუნიკაციო უნარები
 - დისკუსიაში მონაწილეობა; სემინარებზე და სარეფერატოდ მიცემული მასალის ლოგიკურად აწყობა, ჩამოყალიბება და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემა.

დასაქმების სფეროები: ბაკალავრს თურქოლოგიის დამატებითი სპეციალობა შრომით ბაზარზე უფრო კონკურენტუნარიანს ხდის და დასაქმების სფეროს უფართოვებს საინფორმაციო-ბიბლიოგრაფიული, სარეფერენტო, საარქივო-სამუზეუმო, სათარჯიმნო და მხატვრულ-კრიტიკული საქმიანობისათვის. ბაკალავრი თურქოლოგიის დამატებითი სპეციალობით მომზადებულია სხვადასხვა ტიპის სახელმწიფო დაწესებულებებში, გამომცემლობებში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სისტემებში, ბიბლიოთეკებში, არქივებსა და მუზეუმებში, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში, კერძო პროექტებში ყველა იმ თანამდებობაზე სამუშაოდ, რომელიც გათვალისწინებულ იქნება ბაკალავრის ხარისხის მქონე სპეციალისტათვის.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. გათვალისწინებულია ზოგად ჩარჩოს:

91 -100	ფრიადი, A
81-90	ძალიან კარგი, B
71-80	კარგი, C
61-70	დამაკმაყოფილებელი, D
51-60	საკმარისი, E
41-50	ვერ ჩააბარა, FX
0-40	ჩაიჭრა, F

დამატებით სპეციალობაზე მიღების წინაპირობა: თურქოლოგიის დამატებითი სპეციალობის ასაღებად სტუდენტს ძირითად სპეციალობად რომელიმე სხვა ენის პროგრამა არ უნდა ჰქონდეს არჩეული.

პროგრამის მოცულობა: დამატებითი სპეციალობის მოცულობა – 60 კრედიტი.

დამატებითი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა: სტუდენტს შესაძლებლობა ეძლევა დამატებითი პროფესია აირჩიოს სწავლების მეოთხე სემესტრში (დამატებითი სპეციალობის ენაში დასაგროვებელი 20 კრედიტის შესასრულებლად სტუდენტს 4 სემესტრიანი ენის კურსის გავლა მოეთხოვება, ენის პირველი საფეხური კი ლუწ სემესტრებში ცხადდება).